

Виховний захід: Що я знаю про Україну?

Мета: актуалізувати, узагальнити і систематизувати знання учнів про нашу Україну; розвивати навички до узагальнення та систематизації знань, інтеграції інформації, отриманої із різних сфер наукового пізнання та інтуїтивно-ситуативного досвіду; формувати в учнів морально спрямовані життєві цінності громадянина і патріота, плекати людські чесноти.

Форма проведення: класна година.

Місце проведення: класна кімната.

Тривалість: 45 хвилин.

Обладнання: портрет Т.Г.Шевченка, Конституція України,
Література: “Рідна школа”, “Все для вчителя”, “Енциклопедія для школярів”, “Розкажіть онуку”.

Клас, де проходить урок, гарно прибраний, всюди квіти, портрети поетів Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Василя Симоненка, Василя Стуса та ін.; портрети визначних людей зі своєї місцевості, яких діти знають: це можуть бути герої праці, герої Великої Вітчизняної війни та ін. На дошці — картини природи України.
Учитель. Ми живемо з вами у вільній і незалежній державі, яка зветься Україна. Всі діти у нас навчаються в школі. А навчання в нашій країні обов’язкове, кожен повинен одержати середню освіту безплатно. Про це записано в найвищому Законі нашої держави — Конституції. Кожен із нас — громадянин України. Сьогодні ми поговоримо про те, що нам слід зробити для своєї Батьківщини, щоб вона процвітала, щоб жилося нам щасливо в рідному краю. І в кожного учня по всій нашій Вітчизні, від найменших першокласників до вже дорослих випускників, світиться у серденьку безмежна любов до милої, дорогої і рідної України, нашої Батьківщини. Кожен любить свою Україну, бажає їй добра, старається стати справжнім патріотом і громадянином своєї Вітчизни.

1 учень.

Тепло своїх долонь і розуму, і серця

Я Україні милій віддаю.

Люблю твої ліси, степи, річки й озерця,

Й ліричну пісню лагідну твою.

2 учень.

І українську мову чарівну й багату,
Та рушники у квітах на стіні.
Люблю наш щедрий рід, в садочку білу хату,
Й розлогий кущ калини при вікні...

3 учень.

Й криниці чисті при дорозі з журавлями,
І верби, що схилились до води.
До тебе, рідна, я горнуся, як до мами,
Ти серце полонила назавжди.

4 учень.

Люблю тебе, Вітчизно, мила Україно,
Бо щастя жити ти мені дала.
Для мене ти одна і рідна, і єдина,
Я все зроблю, щоб ти завжди цвіла.

5 учень.

Я — твій громадянин, я прагну підростати,
Тягнуся пагінчиком до сонця і тепла.
Моя свята і рідна, Україно-мати,
Я все зроблю, щоб ти завжди цвіла!

Учитель. Громадянин України — це ти і я, це люди, які постійно живуть в Україні, люблять її і є патріотами своєї Вітчизни, готові захищати її територію, ідеали, працювати на її розвиток і процвітання, вчитись, удосконалювати свою майстерність, шанувати традиції, бути законотримними, знати права і обов'язки, добре знати історію Батьківщини, традиції, мову, культуру, бути добрими, чесними, милосердними, працелюбними.

Ми любимо нашу Україну, бо тут ми народились, вперше зіп'ялись на ноги і пішли у світ тими стежечками, які простягає від рідного порога у широкий світ. Для кожної людини наймиліша та земля, де вона народилася і виросла. Недарма ж у народі кажуть: «Де рідний край, там і рай, а де чужина — там домовина». «Добре тому, хто в своєму дому». Бо в своєму рідному краю кожна травинка людині допомагає, кожна квіточка дарує усмішку, кожна пташечка співає тільки для тебе. «Людина без Вітчизни, що соловей без пісні». А справжню тугу за рідним краєм людина відчуває тоді, коли розлучається зі своєю стороною. «Кожна рослинка на своєму корені росте». Хіба вона зможе рости без кореня? Ні! Звичайно, рослина без кореня не може рости, вона всихає. І хоч людина — не рослинка, але без свого рідного коріння, тобто без рідні, без Батьківщини не зможе бути щасливою у цьому світі, не зможе повністю реалізуватися. Кажуть, що в рідній хаті і стіни допомагають, і це правда. У себе вдома людина впевнена в собі, відчувається вільною, сміливою і сильною. А й справді, навколо рідні люди, родичі, друзі і просто земляки, які так само думають, знають ті ж традиції, ту ж історію, звичаї. Рідна земля, як мати — добра, щира, мила. Вона готова захистити кожного з нас. Але й людина у свою чергу має бути готовою захистити і рідну землю, заради неї піти у бій, на подвиг, коли це необхідно, тобто бути справжнім патріотом своєї Батьківщини. А в мирний час самовіддано трудитись, щоб країна була багатою — тоді всім житиметься добре, заможно і безпечно.

То що ж означає бути справжнім патріотом, громадянином своєї Вітчизни? Відповіді дітей.

Учитель. А що треба дитині для того, щоб відчувати себе справжнім патріотом України, її громадянином?

1 учень. Добре вчитись, щоб у майбутньому оволодіти спеціальністю і приносити користь.

Освіта — світло! Це запам'ятай!

У школі добре вчись.

І різні труднощі долай,

Лети до світла — ввись!

2 учень. Брати активну участь у житті класу і школи, відчувати свою причетність до шкільного життя і до життя країни.

Як будеш ти активним в школі, друже,

То з легкістю підеш в своє життя.

За все берися і старайся дуже,

То цікавішим буде майбуття.

3 учень. Любити природу, берегти і примножувати її багатства: садити сади, ліси, квіти, розчищати джерельця, щоб не міліли річки. Турбуватись про майбутнє нашої держави.

Чарівний світ, неначе казка!

В нім стільки дива є!

А ти вивчай його, будь ласка,

Усе довкіл — твоє!

І небо чисте волошкове,

Та шепіт ніжних квіт.

Вербички листячко шовкове, —

Весь дивовижний світ!

4 учень. Берегти історичні і духовні пам'ятки нашого народу, не руйнувати, а вивчати і творити нову історію рідного краю.

Ось сивий замок над рікою,

Йому багато літ.

Він дивиться на світ з журбою,

Бо й сам старий, як світ.

Увесь у шрамах і руїнах:

Важкі були бої.

Подряпини від куль на стінах,

Автографи чії? .

Тож не брудніть священні стіни,

А квіти принесіть.

Це дорогі для всіх руїни.

Історію учіть.

5 учень. Добре вивчати природу, бо вона нам — рідна мати, вона допомагає кожному, щоб виростав здоровим і міцним. Треба тільки уважно придивитись, і вона розкриє нам свої таємниці.

Ось придивися — звичайна травинка,

Але в ній загадка є.

А на листочку прозора росинка —

Райдуга там виграє!

Треба природу старанно вивчати,

Всім вона радість несе.
І полюбити всім серцем, і знати
Про Батьківщину усе!

6 учень. Треба наполегливо вивчати рідну українську мову, бо це мова нашого народу — державна мова, яку треба знати і нести її у світ. Так записано у Конституції — основному Законі держави. Та й мовою нашою можна пишатись, бо вона дуже багата і красива, мелодійна. Ми патріоти своєї України, і нам треба її вдосконалювати і добре знати.

Весь Всесвіт у мові розмістився,
Весь світ чарівний в ній звучить!
У слові сонцем заіскрився,
Щоб у чудових звуках жить.

І нас єднає рідна мова,
Всіх, хто живе у цім краю.
Вона прекрасна, світанкова.

Я в ній свою наснагу п'ю.
Бо рідна мова, наче мати,
Снагу і силу нам дає.
Нам стежку в світ дано топтати,
Поки в нас рідна мова є.

І як гуртом, не поодинці,
Почнемо в світ її нести,
То й доти будем — українці
Поміж народів гідно йти.

А знехтуємо рідне слово,
Земля нам цього не простить.
То ж лий над світом, рідна мово!
Тобі в віках судилось жить!

7 учень. А ще я хочу знати традиції мого народу, його обряди, культуру і всю-всю історію країни. Це, на мою думку, повинен знати кожен громадянин України.

Я хочу знать, яким було життя,
За що боролись і вмирали люди.
Бо ж без минулого немає майбуття.
А майбуття... Яким воно в нас буде?

8 учень. Для цього необхідно розвивати свої здібності і таланти, щоб Україна могла пишатися нами. Треба гартувати своє тіло і волю, бути міцним і витривалим, щоб захищати свою землю.

От виросту та в армію піду
І буду захищати Україну!
Вітчизно рідна, я не підведу!
І ворогів я не пушу на Батьківщину!

Учитель. Тільки людина з добрим і чуйним серцем, роботяща і вольова може бути справжнім патріотом і громадянином своєї держави, по-справжньому любити і захищати, ідстоювати її інтереси і приносити велику користь. Таким великим патріотом був Тарас Григорович Шевченко, який понад усе на світі любив свою Україну, оспівував красу і неповторність рідного краю:

«Хоч крихітку землі

Із-за Дніпра мого святого
Святії вітри принесли,
Та й більш нічого... »

Бо, як каже народна мудрість: «Рідна земля і в жмені мила». А поет був далеко від своєї святої землі, яку так любив.

А ось як про Україну писав Василь Симоненко (цитуючи поезії, вчитель підходить до портрета):

Можна все на світі вибирати, сину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину...

Як і матір ми не вибираємо, так не можемо вибрати і Батьківщину, одна вона у нас, одна у цілому світі. Тут наше коріння, тут наша доля.

Я — українець, я не малорос,
Пишаюсь родом тисячокорінним.
Тарас за мене мучивсь і боровсь,
Щоб я зродився зерням України.

Так писав В. Кочевський, а поет М. Бакай висловив свою любов до рідного краю у таких рядках:

Горнись до тебе, Україно,
Як син до матері горнись.

Кожна людина передає свою любов до Батьківщини, як уміє, але чесно, палко і віддано, бо це надто сильне почуття — любов до рідного краю. Людина з ним живе, носить його у своєму серці і завжди хоче ним поділитися з іншими, вилити свої почуття у віршах чи прозі, у картинах чи в музиці, просто у самовідданій праці на благо Вітчизни.

От і ви сьогодні принесли у клас свої малюнки, які старанно малювали. А на малюнках ваш дім і двір, криниця чи вулиця, на якій живете — це куточок рідної України. В роботах кожен із вас виразив свою любов до Батьківщини.

Вчитель відкриває дошку, на якій виставка учнівських робіт. Діти коментують свої роботи по черзі.

А ще учні приготували вірші про Україну, які ми залюбки послухаємо. Адже це земля, де ви з'явилися на світ, де вперше побачили оце довкілля і зрозуміли, що ви у ньому — людина.

1 учень.

Мій край чудовий — Україна!

Тут народились ти і я.

Тут над ставком верба й калина,

Чарівна пісня солов'я.

Все найдорожче в цілім світі,

Бо тут почався наш політ.

Цвітуть волошки сині в житі,

Звідсіль веде дорога в світ.

І найдорожча рідна мова

Джерельцем радісно дзвенить,

І мила пісня колискова,

Чумацький шлях кудись зорить...

Усе найкраще і єдине,

І радощі всі, і жалі...

Мій рідний краю, Україно!
Найкраще місце на Землі!

2 учень.

Я щиро так люблю усе навколо мене,
Усе, що є й було багато сотень літ...
Люблю чарівний ліс і житечко зелене,
Увесь казковий, неповторний світ!
Усе мені тут рідне: і поля, й джерельця,
Я міцно на своїй землі стою.
Тепло своїх долонь і розуму, і серця
Я Україні милій віддаю.

Учні виконують пісню про Україну. Це може бути улюблена пісня дітей або пісня на розсуд учителя.